

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Bohuslava Hnízdila v právní věci žalobce: **J. T.,** zastoupený JUDr. Klárou Alžbětou Samkovou, Ph.D., advokátkou se sídlem Španělská 742/6, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** P.O. BOX 122, Praha 4, o přezkoumání žalovaného ze dne 24. 6. 2011, č.j. OSZ-129405-49/M-To-2011, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, ze dne 8. 3. 2012, č. j. 60 Ad 14/2011 – 83,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 24. 6. 2011, č.j. OSZ-129405-49/M-To-2011 Ministerstvo vnitra zamítlo odvolání žalobce (dále jen „stěžovatel“) a potvrdil rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra ze dne 30. 4. 2009, č.j. OSZ-129405-14/VD-Na-2009, kterým byl stěžovateli, dle § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), odejmut od 1. 6. 2009 plný invalidní důchod. V rozhodnutí o odvolání vycházelo Ministerstvo vnitra (dále jen „žalovaný“) z rozsudků Krajského soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci (dále jen „krajský soud“), který předchozí tři rozhodnutí žalovaného zrušil. Podkladem byl především rozsudek krajského soudu ze dne 7. 2. 2011, čj. 60 Ad 17/2010-46 a znalecký posudek ze dne 24. 5. 2011, č.j. OSZ-129405-43/M-To-2011 (dále jen „ústavní posudek“), vypracovaný Institutem postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví Praha, katedry posudkového lékařství.

Rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 6. 2011 napadl stěžovatel správní žalobou, ve které žalovanému vytkl, že nedostatečně odůvodnil své závěry, čímž nedodržel závazné pokyny stanovené krajským soudem a rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné. Ústavní znalecký posudek, ze kterého žalovaný vycházel především, označil za nepřesvědčivý, protože hlavní diagnózu určuje jen pravděpodobně. Stěžovatel zpochybnil také závěr žalovaného, že ke zlepšení zdravotního stavu stěžovatele sice nedošlo, ale že posudek ze dne 9. 11. 2006, ze kterého vycházelo rozhodnutí o uznání plné invalidity stěžovatele, byl chybný a nadhodnocený. Stěžovatel se dále bránil závěru, že nelze přijmout zdravotní posudek prof. MUDr. P. Z., DrSc. proto, že nejde o posudek znalce se specializací na posudkové lékařství. Dle stěžovatele se žalovaný v napadeném rozhodnutí nevypořádal s námitkou, proč jím obstarané posudky dospěly k odlišným závěrům než stěžovatelem dodaný posudek prof. MUDr. P. Z., DrSc., který označuje stěžovatele jako plně invalidního.

Rozsudek Krajského soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci

Krajský soud zamítl správní žalobu rozsudkem ze dne 8. 3. 2012, č. j. 60 Ad 14/2011 - 83, napadeným nyní posuzovanou kasační stížností. Krajský soud nejprve zjišťoval, zda žalovaný splnil to, co mu krajský soud uložil v předchozím rozsudku ze dne 7. 2. 2011. č. j. 60 Ad 17/2010 - 46. Krajský soud tehdy uložil žalovanému hodnotit vypracované posudky, a pokud si sám obstará další podklady pro zjištění a zhodnocení zdravotního stavu žalobce, aby se i s jejich závěry řádně vypořádal a své úvahy vyložil v odůvodnění svého rozhodnutí. Podle krajského soudu žalovaný dle jeho pokynů postupoval. Rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 6. 2011 je přezkoumatelné, neboť z jeho odůvodnění vyplývá, na základě čeho žalovaný dospěl k tomu, že stěžovatel nebyl plně, nýbrž jen částečně invalidní. Krajský soud zdůraznil, že žalovaný zkoumal všechny znalecké posudky, které byly v řízení dostupné, a zdůvodnil také, proč v roce 2006 došlo chybně k uznání stěžovatele jako plně invalidního. Pokud krajský soud žalovanému vytkl, že (vzhledem k hodnocení znaleckého posudku prof. MUDr. P. Z., DrSc.) odůvodnění rozhodnutí vykazuje určité rozpory, nejedná se o takové nedostatky, kvůli kterým by rozhodnutí jako celek bylo možné považovat za nepřezkoumatelné.

Krajský soud zjistil, že prof. MUDr. P. Z., DrSc. je zapsán jako znalec pro obor zdravotnictví, psychiatrie a Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví Praha je zapsán jako znalecký ústav pro obor zdravotnictví, včetně specializace posudkové lékařství. Jako stěžejní důkaz, prokazující pouze částečnou invaliditu stěžovatele, považoval i krajský soud ústavní posudek, který byl vypracován na základě všech dostupných podkladů jak posudkovými lékaři, tak odborným lékařem psychiatrem. Dle krajského soudu se ústavní posudek vypořádal i se závěry posudku prof. MUDr. P. Z., DrSc. Krajský soud dal žalovanému za pravdu, že přiznání plné invalidity na základě posudku ze dne 9. 11. 2006 bylo chybné. Krajský soud se ztotožnil se závěry ústavního posudku, že rozhodující příčina zdravotního postižení stěžovatele byla v roce 2006 zjištěna správně, ale byla chybně hodnocena a zařazena dle přílohy 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění (dále jen „vyhláška“), jako organická duševní porucha, kterou však stěžovatel netrpěl a netrpí. Krajský soud se přiklonil k závěru ústavního posudku, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je depresivní

porucha v rámci poruchy přizpůsobení a tento stav byl i k datu vydání napadeného rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 30. 4. 2009. Míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti tak byla stanovena podle kapitoly V, položka 4, písm. c) vyhlášky na horní hranici z procentního rozmezí 25-50 %, tedy na 50 %.

Krajský soud dále odmítl námitky stěžovatele ohledně složení znaleckého kolektivu a nového posudku Okresní správy sociálního zabezpečení ze dne 15. 10. 2010. Za nadbytečné považoval krajský soud důkazy závěrečnou zprávou projektu výzkumu MPSV ČR o promítnutí pokroku lékařské vědy do funkčního hodnocení zdravotního stavu a pracovní schopnosti, a mezinárodní klasifikací nemocí s dělením a klasifikací duševních poruch, jakými je deprese, protože se k dané věci nevztahují. Krajský soud tedy uzavřel, že stěžovatel byl v době vydání rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 30. 4. 2009 pouze částečně invalidní a pokud žalovaný, na základě posouzení zdravotního stavu stěžovatele v rámci odvolacího řízení, dospěl k shodnému závěru, postupoval v souladu se zákonem, když odvolání stěžovatele zamítl.

Kasační stížnost

Kasační stížností ze dne 17. 4. 2012 napadá stěžovatel rozsudek městského soudu v celém rozsahu. Odkazuje přitom na důvody obsažené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“).

Stěžovatel rozsudku krajského soudu vytýká, že se nevypořádal se skutečností, proč Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále „PK MPSV“) došla k rozdílným závěrům, než prof. MUDr. P. Z., DrSc. Domnívá se, že žalovaný nedodržel pokyny soudu obsažené v předchozím rozsudku a posudek PK MPSV nehodnotil. Nesouhlasí také se závěry ústavního posudku, který dle jeho názoru trpí závažnými nesrovnalostmi, se kterými se krajský soud rovněž nevypořádal. Stěžovatel poukazuje na to, že na znalecké doložce posudku kolektivního znalce chybí označení oboru, v němž je znalec oprávněn podávat posudky, tedy posudek nesplňuje zákonné náležitosti dle § 13 odst. 4 vyhlášky č. 37/1967 Sb. Z toho stěžovatel dovozuje nepřípustnost užití posudku jako důkazu. Tyto úvahy vedou stěžovatele k závěru, že rozhodnutí soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, je nezákonné a nevychází ze skutkového stavu, který má oporu ve spisech.

V další části kasační stížnosti stěžovatel opakovaně napadá rozhodnutí žalovaného proto, že se neřídil pokyny soudu, které byly vysloveny v předchozím rozsudku. Stejně jako v žalobě se pozastavuje nad tím, že znalecký kolektiv (ústavní posudek) určil hlavní diagnózu jen pravděpodobně a nevysvětlil všechna rozporná posouzení stěžovatelova zdravotního stavu.

Stěžovatel nesouhlasí ani se závěry, jež se vztahují ke stavu v roce 2006, kdy byl uznán plně invalidním. Proti závěru žalovaného, se kterým krajský soud souhlasil, že posudek z roku 2006 byl nadhodnocený, protestuje a uvádí, že pokud žalovaný připouští pochybení v minulosti, aniž by jej odůvodnil, je možné, že k takovému pochybení mohlo dojít i nyní v případě napadeného rozhodnutí. Stěžovatel přitom tvrdí, že po celou dobu je jeho zdravotní stav diagnostikován jako středně těžká až těžká depresivní fáze a ke zlepšení

tohoto stavu nedošlo. Opak není možné dovodit ani z předložených lékařských zpráv. Dále se stěžovatel zabývá rozhodnutím žalovaného, kterému vytýká stejné vady, jako to učinil již ve správní žalobě. Také krajskému soudu vyčítá, že se nevypořádal s diagnózou, uvedenou prof. MUDr. P. Z., DrSc., ani se závěrem, proč jsou závěry tohoto znalce na danou věc nepoužitelné. Dle stěžovatele není možné posudek prof. MUDr. P. Z., DrSc. odmítnout jen proto, že nejde o posudek znalce z oboru posudkového lékařství. Stěžovatel s odkazem na § 75 odst. 1 s. ř. s. vyslovuje domněnku, že PK MPSV měla ozřejmit své závěry ve vztahu k období, kdy byl stěžovateli plný invalidní důchod odejmut. Stěžovatel tedy konstatuje, že předložené posudky nejsou úplné a celistvé, vykazují nevypořádané rozpory s předchozími lékařskými závěry a nesplňují proto podmínky, aby mohly být brány za stěžejní důkaz. V tomto závěru se stěžovatel odvolává na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Ads 14/2004 – 60.

Stěžovatel je přesvědčen, že skutkový stav nebyl krajským soudem dostatečně zjištěn, a že procesním postupem soudu byl zkrácen na svých právech. Myslí si, že splňoval všechny zákonné podmínky pro přiznání plného invalidního důchodu. Žalovaný se nedostatečně zabýval posouzením zdravotního stavu stěžovatele, a jeho rozhodnutí tak překročilo meze správního uvážení, čímž došlo k porušení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále „správní řád“). Rozsudek krajského soudu dle stěžovatele porušuje zákon a princip dobré správy dle § 2 správního řádu, spočívající v nestrannosti, přesvědčivosti a přiměřenosti, což vedlo k porušení práva na spravedlivý proces ve smyslu čl. 6 „*Úmluvy o základních lidských právech a svobodách*“.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem proto stěžovatel navrhuje rozsudek krajského soudu zrušit a vrátit mu věc k dalšímu řízení.

Vyjádření ke kasační stížnosti

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti stručně uvedl, že stěžovatel důvody kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 s. ř. s. neprokázal.

Posouzení Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 3) a 4) s. ř. s., v rozsahu a z důvodů, které stěžovatel uplatnil. Neshledal přitom vady uvedené v odst. 4) citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve rekapituluje relevantní skutkové okolnosti, vyplývající ze správního a soudního spisu.

Stěžovateli byl přiznán plný invalidní důchod rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 1. 2007, čj. OSZ-129405-9/VD-Bp-2007, který vycházel z posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Jablonec nad Nisou (dále „OSSZ“) ze dne 9. 11. 2006. V tomto posudku byl zdravotní stav stěžovatele hodnocen jako těžký depresivní stav po polytraumatu s trvalými následky, zhoršený abusem alkoholu a zařazen dle přílohy č. 2 vyhlášky pod položku 1 písm. c) kapitoly V. Míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné

činnosti stěžovatele byla stanovena na 70 %. Dne 17. 4. 2009 byla OSSZ provedena kontrolní prohlídka, jejímž závěrem bylo, že stěžovatel není plně invalidní, nýbrž je pouze částečně invalidní. Rozhodnutím žalovaného ze dne 30. 4. 2009, č.j. OSZ-129405-14/VD-Ná-2009 byl proto stěžovateli odejmut plný invalidní důchod. Proti tomuto rozhodnutí se stěžovatel dne 15. 5. 2009 odvolal. Pro rozhodnutí o odvolání byl použit posudek PK MPSV ze dne 16. 7. 2009, který potvrdil pouze částečnou invaliditu stěžovatele s odkazem na kapitolu XV, oddíl F, položku 3 písm. b) vyhlášky. Žalovaný rozhodl o odvolání dne 27. 7. 2009 rozhodnutím pod čj. MV-701-10/OSZ-M-Šp-2009 a odvolání zamítl. Stěžovatel se bránil správní žalobou ze dne 24. 9. 2009, na základě které krajský soud rozsudkem ze dne 30. 11. 2009, č. j. 62 Cad 65/2009 - 21, rozhodnutí o odvolání zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Důvodem byl především nedostatečný závěr PK MPSV vzhledem k psychickému stavu stěžovatele. Byl tedy vyžádán doplňující posudek, který vydala PK MPSV dne 15. 3. 2010 a setrvala na závěru, že stěžovatel je částečně invalidní. Žalovaný proto odvolání stěžovatele opět zamítl rozhodnutím ze dne 30. 3. 2010, čj. MV-701-24/OSZ-M-Šp-2009. Proti tomuto rozhodnutí brojil stěžovatel v pořadí již druhou správní žalobou, na základě které krajský soud rozsudkem ze dne 28. 6. 2010, č. j. 60 Ad 10/2010, znovu rozhodnutí žalovaného zrušil. V dalším řízení byl posudek PK MPSV potřetí doplněn dne 23. 8. 2010 a výsledkem byl opět závěr, že stěžovatel je pouze částečně invalidní. Dne 22. 9. 2010 zamítl žalovaný s poukazem na poslední uvedený posudek odvolání stěžovatele rozhodnutím čj. MV-701-25/OSZ-M-Šp-2009. Ani s tímto rozhodnutím stěžovatel nesouhlasil a podal proti němu v pořadí třetí správní žalobu, která byla opět posouzena jako důvodná. Krajský soud rozhodnutí žalovaného rozsudkem ze dne 7. 2. 2011, č. j. 60 Ad 17/2010 - 46, zrušil a uložil žalovanému, jak má dále postupovat. Jako podklad pro své další rozhodnutí si žalovaný vyžádal ústavní posudek, který hodnotil všechny předchozí posudky a lékařské zprávy včetně posudku prof. MUDr. P. Z., DrSc. Ústavní posudek obsahoval také vlastní vyšetření stěžovatele a vyslovil se tak, že z psychiatrického hlediska se nejpravděpodobněji jedná o depresivní poruchu v rámci poruchy přizpůsobení, což považuje znalecký kolektiv za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Jako další příčiny označil znalecký kolektiv nepříznivé změny osobnosti a anamnesticky škodlivé užívání alkoholu. Dodal, že tento stav zde byl i k datu vydání původně napadeného rozhodnutí ze dne 30. 4. 2009, kterým byl stěžovateli odejmut plný invalidní důchod. Ústavní posudek uzavřel s tím, že míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti je nutné stanovit podle kapitoly V, položky 4, písm. c) přílohy k vyhlášce č. 284/1995 Sb., a to na horní hranici rozmezí 25 %-50 %, tedy 50 %. Výsledný posudkový závěr tedy zůstal nezměněn a stěžovatel byl uznán pouze částečně invalidním. Právě na ústavním posudku vystavěl žalovaný svou argumentaci pro rozhodnutí ze dne 24. 6. 2011, č.j. OSZ-129405-49/M-To-2011, kterým odvolání stěžovatele již počtvrté zamítl. Rozsudek o žalobě proti tomuto rozhodnutí je potom předmětem nyní posuzované kasační stížnosti stěžovatele.

Stěžovatel se v kasační stížnosti odvolává na kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Argumenty obsažené v kasační stížnosti prostupují celou její strukturou bez jejich podřazení jednotlivým kasačním důvodům. I v takovém případě Nejvyšší správní soud přesto posoudí kasační důvody dle obsahu a znění kasační stížnosti. Jak plyne ze stabilizované rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu, je-li v kasační stížnosti uvedeno, jaké konkrétní vady v řízení či v úsudku se měl krajský soud dopustit a z čeho je

stěžovatel dovozuje, kasační stížnost obstojí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 - 50, publikované pod č. 161/2004 Sb. NSS).

Nejvyšší správní soud se nejprve věnoval námitce, že rozhodnutí krajského soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů [§103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Pokud by tato námitka byla důvodná, již tato okolnost samotná by musela vést ke zrušení rozhodnutí krajského soudu. Z konstantní judikatury zdejšího soudu je patrné, že rozhodnutí soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů především tehdy, opírá-li soud rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75), nebo pokud zcela opomene vypořádat uplatněné žalobní námitky (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 6. 2007, čj. 3 As 4/2007 - 58, popřípadě rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, či rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 - 74). V souvislosti s nyní posuzovanou věcí lze citovat i z dalšího rozsudku Nejvyššího správního soudu, podle něhož „*neúplné a nepřesvědčivé posouzení rozhodujícího zdravotního postižení v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu, jímž stěžovatelka trpěla ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí, je třeba považovat za vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatelky k uvedenému dni a v jeho důsledku nesprávné posouzení zákonných podmínek plné invalidity ve smyslu § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění jako základního předpokladu pro posouzení dalšího trvání nároku na dávku důchodového pojištění, jíž se stěžovatelka domáhá. Jde tedy o jinou vadu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 - 54, č. 511/2005 Sb. NSS). Pod takto formulovanou argumentaci lze podřadit prakticky všechny tvrzené námitky, které jsou v nyní posuzované kasační stížnosti uvedeny.

Stěžovatel nejprve vytýká krajskému soudu, že se nevypořádal se skutečností, proč PK MPSV došla k odlišným závěrům, než posudek prof. MUDr. P. Z., DrSc., který předložil stěžovatel. Tato námitka se prolíná celou kasační stížností a stěžovatel ji vznesl již ve správní žalobě. Tuto námitku krajský soud v rozsudku vypořádal na jedné straně tak, že připustil jistou nedůslednost žalovaného v řešení této otázky, ale na druhou stranu neshledal tuto nedůslednost natolik závažnou, že by měl rozhodnutí žalovaného zrušit. Je to dáno především tím, že s posudkem prof. MUDr. P. Z., DrSc se vypořádal ústavní posudek, na jehož závěrech bylo rozhodnutí žalovaného vystavěno. Krajský soud tomuto postupu žalovaného přisvědčil a neshledal v tom pochybení. I krajský soud totiž pracoval s ústavním posudkem jako se stěžejním důkazem a zdůvodnil přitom, proč považuje tento posudek za přesvědčivý. To že byl hodnocen i posudek, který předložil stěžovatel je patrné např. ze strany 16 ústavního posudku, kde byl názor prof. MUDr. P. Z., DrSc použit pro diagnostický závěr. Nejvyšší správní soud tak má rozhodnutí krajského soudu za přezkoumatelné. Je zřejmé, z jakých skutečností krajský soud vycházel, a které důkazy použil pro formulaci vlastních závěrů. Všem posudkům se důkladně věnuje na stranách 7-9 napadeného rozsudku a ozřejmuje, proč právě posudek kolektivního znalce považuje za „*zcela vyčerpávající*“. Nejvyšší správní soud k tomu poznamenává, že správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Takový posudek může soud hodnotit co do přesvědčivosti a úplnosti v něm obsažených informací, což krajský soud

provedl. K otázce, proč dospěl kolektiv znalců (v ústavním posudku) a PK MPSV k jinému závěru než prof. MUDr. P. Z., DrSc se potom mohl jen těžko vyjádřit, protože takový závěr by vyžadoval právě ony odborné znalosti. Krajský soud však správně uvedl, že diagnostický závěr prof. MUDr. P. Z., DrSc je v principu prakticky shodný s ostatními lékaři, když i on seznal, že se jedná o depresivní poruchu. Bylo tedy podstatné, že se znalecký kolektiv tímto závěrem zabýval a do vlastního závěru jej promítl. Do jisté míry nadbytečně v odůvodnění zdůraznil, že nemohl akceptovat hodnocení stupně invalidity stěžovatele dle závěru prof. MUDr. P. Z., DrSc, neboť tento znalec nebyl plně kompetentní posuzovat pokles soustavné výdělečné schopnosti stěžovatele z důvodu jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, neboť pro takové posouzení neměl odpovídající znaleckou specializaci.

Zcela přezkoumatelným způsobem se krajský soud vyjádřil i k námitce, že správní orgán nesplnil to, co mu bylo uloženo předchozím rozsudkem krajského soudu. V rozsudku na stranách 5 a 6 uvedl přesně, proč nyní považuje rozhodnutí žalovaného za dostatečně doplněné, když rozebral všechny podstatné závěry, které z něj plynou. Na tyto závěry lze odkázat.

Stěžovatel dále namítal, že ústavní posudek nesplňuje zákonné náležitosti dle § 13 odst. 4 vyhlášky č. 37/1967 Sb., protože na znalecké doložce chybí označení oboru, v němž je znalec oprávněn posudky podávat. Tato námitka je podřaditelná pod kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) i d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud z obsahu kasační stížnosti dovodil, že výtka směřuje k posudku ústavnímu. Nejvyšší správní soud musí však zároveň zdůraznit, že tato námitka je nepřípustná ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. Jak již tento soud konstatoval např. v rozsudku ze dne 25. 9. 2008, č. j. 8 Afs 48/2006 - 155, ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. představuje zavedení koncentračního principu do řízení před Nejvyšším správním soudem. Takový princip potom zajišťuje, aby „*výhrady účastníků řízení proti (zde) pravomocnému správnímu rozhodnutí byly pořadem práva nejprve projednány krajskými soudy, přičemž Nejvyšší správní soud přezkoumá již pouze zákonnost závěrů krajských soudů k jednotlivým skutkovým a právním otázkám, které jim byly v žalobách předestřeny (promítly-li se, pochopitelně, do námitek kasačních). Pokud by bylo v řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem připuštěno uplatnění skutkových a právních novot (zde srov. též ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s.) vedlo by to fakticky k popření kasačního principu, na němž je řízení o tomto mimořádném opravném prostředku vystavěno.*“ (více k tomu v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2012, č. j. 4 Azs 1/2011 – 89, všechny rozsudky Nejvyššího správního soudu je možné nalézt na www.nssoud.cz).

Kromě toho Nejvyšší správní soud konstatuje, že vytýkaný nedostatek označení znaleckého posudku jeho hodnotu nezpochybňuje. Znaky dle § 13 odst. 4 vyhlášky č. 37/1967 Sb. slouží k posílení identifikace posudku odborného subjektu, která je v konkrétních případech nepochybně doložitelná i jinak. Právě v daném případě je označení posudku pro jeho identifikaci plně dostačující. Není pochyb o tom kým, kdy, pro koho a za jakým účelem byl posudek vypracován a požadovaná odbornost i formální způsobilost jeho autorů je z okolností vzniku posudku zjevná. Nemělo by rovněž uniknout pozornosti, že se jedná o posudek znaleckého ústavu, jehož identifikace je provedena jinak – viz znalecká doložka na str. 23 posudku. Požadavek uvedení identifikačních údajů dle § 13 odst. 4 zmíněné vyhlášky tedy na ústavní posudek nedopadá.

Souhrnně vzato, není pochyb o tom, že ústavní posudek byl vypracován kolektivem odborníků disponujících jak odbornou znalostí, tak také specifickou kompetencí k provedenému úkonu a jeho odborná hodnota z něj vytváří právem rozhodující důkaz pro posouzení tohoto případu. Absence některých formálních znaků jeho označení je do jisté míry fiktivní (viz znalecká doložka) a kromě toho představuje z hlediska řešené problematiky irelevantní skutečnost.

Stěžovatel vznesl námitku, že ústavní posudek vyslovil diagnostický závěr pouze s „*přesností pravděpodobnosti*“, a proto považuje posudek za nepřesvědčivý. Tato námitka byla opět uplatněna již ve správní žalobě a v kasační stížnosti ji stěžovatel pouze zopakoval. Krajský soud vzal v potaz, že jednoznačné určení diagnostického závěru bylo pro znalecký kolektiv obtížné, ale přesto považoval ústavní posudek za dostatečně přesvědčivý. Nejvyšší správní soud v tomto s krajským soudem souhlasí. Znalecký kolektiv vskutku uvedl, že „*z psychiatrického hlediska se nejpravděpodobněji jedná o depresivní poruchu v rámci poruchy přizpůsobení*“, ale následně dodává zcela jasně, že „*toto onemocnění považuje znalecký kolektiv za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého stavu*“. Ústavní posudek navíc vysvětluje, proč je tak obtížné jednoznačně určit vedoucí, či hlavní diagnózu. Je nutné si uvědomit, že v dané věci existuje již celá řada znaleckých posudků, ze kterých ústavní posudek vycházel, a že tyto posudky obsahují různá vyšetření stěžovatele. Pokud znalecký kolektiv pracoval se všemi závěry, je pochopitelné, že formulace určení hlavní diagnózy mohla být obtížná. Avšak právě skutečnost, že znalecký kolektiv hodnotil všechny předchozí posudky v dané věci, zaručuje jeho největší objektivitu a přesvědčivost. Diagnosa v posuzované věci závisí na množství vstupních parametrů. Důležité je, že znalecký kolektiv podrobně odůvodnil, proč na jejich základě stěžovatel nemůže být uznán plně invalidním. K tomu nakonec směřovala i další námitka stěžovatele, který nesouhlasil se závěrem, že posudek z roku 2006 byl nadhodnocený, protože postrádal odůvodnění proč tomu tak bylo. Takové odůvodnění ale ve skutečnosti ústavní posudek obsahuje. Nejvyšší správní soud také v této otázce dává za pravdu krajskému soudu a může jen odkázat na část rozsudku, kde se krajský soud touto námitkou zabýval. Vycházel přitom z ústavního posudku z něhož vyplynulo, že v posudku z roku 2006 došlo k pochybení v tom, že „*ačkoli za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla stanovena středně těžká až těžká depresivní fáze na léčbě psychiatrické, abúzus alkoholu, v rozporu s tím byl pokles výdělečné schopnosti hodnocen podle kapitoly V, položka 1, písm. c) přílohy k vyhlášce č. 284/1995, podle níž se ale posuzují organické duševní poruchy, poruchy intelektu, emotivity, efektivity, tj. organický psychosyndrom různého původu, např. po úrazu, zánětu mozku, v důsledku poškození mozku např. při porodu, kdy hlavním hlediskem jsou poruchy kognitivních funkcí jako je intelekt, učení, schopnost diferencovat a klasifikovat zevní podněty, plánovat, organizovat, vytvářet abstrakce, nevýpravné myšlení, snížení objemu informací, a dále poruchy v oblasti vnímání, obsahu myšlení, nálady, emocí, osobnosti, chování. Ovšem na základě zdravotnické dokumentace a vyšetření odborného psychiatra žalobce organickým syndromem netrpí. Znalecký kolektiv se také vyjádřil k tomu, jak mělo být duševní onemocnění žalobce v dané době hodnoceno, podle nich mělo být hodnoceno poklesem schopnosti soustavné výdělečné činnosti dle kapitoly V, položka 3, písm. b) přílohy k vyhlášce č. 284/1995 Sb. 40 % s navýšením o 10 % ve smyslu § 6 odst. 4 citované vyhlášky se zřetelem na závažnost dalších onemocnění včetně postižení pohybového aparátu, na výsledných 50 %.*“. Z hlediska nyní posuzované otázky je ovšem relevantní právě omyl v zařazení zdravotního poškození stěžovatele, nikoli samotná diagnóza základního

onemocnění. Nejvyšší správní soud souhlasí s názorem vysloveným v ústavním posudku i krajským soudem, že znalecký závěr z roku 2006, který uznal stěžovatele plně invalidním, byl nesprávný, respektive stanovená diagnóza byla nesprávně hodnocena, což mělo za následek stanovení vyšší míry poklesu soustavné výdělečné činnosti. Při odnětí dávky důchodového pojištění podmíněné dlouhodobě nepříznivým zdravotním je nutné zkoumat, co vedlo k tomu, že posuzovaného již není možné hodnotit jako plně invalidního. K základním závěrům, které vedou k odnětí plné či částečné invalidity se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 30. 11. 2006 č. j. 4 Ads 93/2005 - 46, kde konstatoval, že mezi důvody patří „*zlepšení zdravotního stavu, jeho stabilizace, případně posudkový omyl nebo nadhodnocení při předchozím uznání takové invalidity*". K relevanci zjištěného posudkového omylu či nadhodnocení pro rozhodnutí o odnětí nebo snížení stupně invalidity existuje i další judikatura z pozdější doby, například rozsudek 27. 2. 2009, č. j. 4 Ads 112/2008 - 52, ze dne 5. 9. 2012, č. j. 3 Ads 54/2012 – 27, případně ze dne 26. dubna 2012, č. j. 6 Ads 47/2012 – 18. V daném případě byl důvodem posuzované změny omyl v kategorizaci stěžovatelova onemocnění s dopadem na posudkové nadhodnocení v roce 2006. Ústavní posudek nyní přesně a srozumitelně zdůvodnil v čem, a proč k tomuto omylu došlo. Nejvyšší správní soud bere na vědomí tento závěr ústavního posudku, vyslovený na nejvyšší úrovni odbornosti v daném případě, proč byl závěr znaleckého posudku z roku 2006, který uznal stěžovatele plně invalidním, nesprávný, respektive v čem byla stanovená diagnóza nesprávně hodnocena a jaké to mělo následky ve stanovení míry poklesu schopnosti stěžovatele soustavné výdělečné činnosti.

Pokud stěžovatel uvádí, že posudky nejsou úplné a tím nesplňují požadavky, aby mohly být považovány za stěžejní důkaz, nemůže s takovým názorem Nejvyšší správní soud souhlasit. Všechny argumenty stěžovatele byly v tomto ohledu vyvráceny již v rozsudku krajského soudu a Nejvyšší správní soud se k nim také vyjádřil (viz výše). Ani další námitka, že ústavní posudek neozřejmuje své závěry k období, kdy bylo vydáno rozhodnutí o odejmutí invalidního důchodu, není důvodná. Ústavní posudek naopak na straně 18 zcela jasně uvádí, že diagnostikovaný stav zde byl k datu rozhodnutí ze dne 30. 4. 2009. Jak bylo uvedeno, vycházel přitom i z posudků a lékařských zpráv, které předcházely tomuto datu. Pracoval i s diagnózou uvedenou v posudku z roku 2006, kterým byl plný invalidní důchod chybně přiznán. Nejvyšší správní soud k tomu poznamenává, že odejmutí plného invalidního důchodu má základ v posudkovém nadhodnocení a to mohlo být přesvědčivě doloženo i z předchozích lékařských zpráv. Naopak jiný způsob než použití lékařských zpráv není možný, protože pouze ty obsahují dostatečně erudované informace o zdravotním stavu stěžovatele v době rozhodnutí ze dne 30. 4. 2009. Jiná úvaha by vedla k nemožnosti vyjadřovat se zpětně ke zdravotnímu stavu, což by znamenalo nemožnost dříve vyslovené závěry přezkoumat. Stěžovatelem uváděný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Ads 14/2004 – 60 na danou problematiku opravdu přilehá a Nejvyšší správní soud může jen konstatovat, že právě z hlediska, zda „*jsou vyloučeny pochybnosti o úplnosti podkladů, na základě nichž bylo posouzení prováděno, zda nevznikají pochybnosti o diagnózách onemocnění, o určení rozhodující příčiny nepříznivého zdravotního stavu, jeho zařazení dle vyhlášky č. 284/1995 Sb.*" krajský soud daný ústavní posudek posuzoval a seznal jej dostatečně přesvědčivým. Jestliže tedy stěžovatel považuje rozhodnutí krajského soudu za neobjektivní, protože vychází z ústavního posudku, musí Nejvyšší správní soud uvést, že je to zcela opačně, neboť, jak bylo výše uvedeno, právě ústavní posudek vycházel ze všech dostupných podkladů a bral

v potaz jejich závěry a představuje proto odborný závěr s nejvyšší mírou objektivity dosažené právě několikanásobným doplňováním odborných podkladů. Nejvyšší správní soud nesouhlasí ani s tím, že ústavní posudek je v rozporu s ostatními posudky, kde je stanovena odlišná diagnóza. Ústavní posudek se jednak vyjádřil k tomu, proč s některými lékařskými závěry nesouhlasí, ale především hodnotil všechny ve vzájemné souvislosti a jeho závěr je tak do jisté míry sjednocuje.

Ze shora uvedených důvodů vyplývá, že kasační důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nebyl dán.

Jako další kasační důvod uvedl stěžovatel nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, tedy důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Obecně takový důvod může spočívat např. v situaci, kdy krajský soud na správně zjištěný skutkový stav aplikuje nesprávný právní předpis, resp. jej neaplikuje, ačkoliv tak měl správně učinit (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 4. 2009, č. j. 7 Afs 1/2009 - 48). Tento důvod může být naplněn i v případech, kdy je sice aplikován správný právní předpis, který je však nesprávně vyložen. Argumentace stěžovatele však k tomuto kasačnímu důvodu nesměřuje. Neuvádí žádný případ, kde by krajský soud pochybil v aplikaci nebo ve výkladu zákona. Zpochybňuje toliko skutkový stav a nikoli právní závěry, které krajský soud vyjádřil. V takové situaci musel Nejvyšší správní soud vyloučit i oprávněnost kasačního důvodu dle §103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Podobně je to s kasačním důvodem dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Z předcházející části odůvodnění je zřejmé, že krajský soud (i žalovaný) vycházel z hodnocení ústavního posudku v souvislosti se všemi ostatními provedenými důkazy, které jsou součástí správního i soudního spisu. V důsledku několikanásobného doplňování provází spisový podklad jistá komplikovanost, která však na druhé straně připouští důkladnou komparaci skutkových zjištění. Ze spisu je tak možné získat veškeré relevantní podklady, na kterých byla rozhodnutí žalovaného i krajského soudu, založena. Nemůže tedy uspět námitka stěžovatele, že rozhodnutí vychází z hypotetického úsudku správního orgánu. Rozhodnutí žalovaného i krajského soudu má plnou oporu v důkladně prokázaných skutečnostech, jak je patrné také z argumentace k vyloučení důvodnosti kasačního důvodu dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Námitka porušení § 3 správního řádu v postupu žalovaného tedy právě z téhož důvodu obstát nemůže. Skutkový stav byl i díky průběhu celého řízení zjištěn bez důvodných pochybností. Kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) tedy v dané věci rovněž není naplněn.

K dalším námitkám se Nejvyšší správní soud může vyjádřit pouze velmi stručně, protože sám stěžovatel je nikterak nekonkretizuje. Stěžovatel rozsudku krajského soudu vyčítal porušení principu dobré správy dle § 2 správního řádu. Toto ustanovení není zjevně oprávněné, kromě toho se však vůbec netýká rozhodování soudů ve správním soudnictví. Stěžovatel uvádí také rozpor rozhodnutí žalovaného s právem na spravedlivý proces ve smyslu čl. 6 „*Úmluvy o základních lidských právech a svobodách*“. Nejvyšší správní soud dovodil, že stěžovatel má na mysli Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“), vyhlášenou ve sbírce zákonů ČR pod číslem 209/1992 Sb., ale už nemohl za stěžovatele domýšlet, v čem porušení jejího článku 6 spatřuje, zvláště když stěžovatelovy

výhrady v kasační stížnosti se s principy spravedlivého procesu ve smyslu citovaného článku 6 Úmluvy míjejí.

Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud nemohl dospět k jinému závěru, než posoudit kasační stížnost celkově jako nedůvodnou a jako takovou ji dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítnout.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu náhradu nákladů řízení nelze přiznat, zatímco správnímu orgánu nelze v řízeních ve věcech důchodového pojištění náhradu nákladů přiznat bez ohledu na zásadu procesního úspěchu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. ledna 2013

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu